

N:o 44.

Ank. till Riksd. Kansli den 9 April 1884, kl. 2 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om upphäfvande af 10 kap. samt 16 kap. 12 § Kyrkolagen.

Lag-Utskottet har från Andra Kammaren emottagit en af Herr F. T. Borg afgifven motion, N:o 46, hvari föreslås, »att hela 10 kap. af kyrkolagen: *Om bann*, liksom ock § 12 i 16 kap. af samma lag upphäfves, samt att kapitelnumren från och med kap. 10 blifva i öfverensstämmelse med den föreslagna förändringen i öfrigt.»

Den för revision af 1686 års kyrkolag i nåder förordnade komité, hvilken under den 2 Oktober 1873 afgaf förslag till kyrkolag och kyrkostadgar, har i kap. 11 af förslaget till kyrkolag upptagit särskilda bestämmelser *Om kyrkotukt*. Emot dessa bestämmelser förekommo vid förslaget granskning inom Högsta Domstolen flerehanda anmärkningar, och särskildt hemställde Högsta Domstolens ledamöter, med undantag af en, som i det ämnet icke yttrat sig, att alla stadganden om uteslutande från tillträde till nattvarden och om så kallad enskild skrift måtte försvinna (se Tidskrift för lagstiftning, m. m. 1878, ss. 142—144, 241—243).

Vid 1878 års kyrkomöte gjordes i särskilda afgifna motioner framställningar *dels* om ny fullständig förordning rörande kyrkotukt, i hvilket afseende framhölls det otillfredsställande skick, hvari lagstiftningen uti ifrågasvarande ämne för det närvarande befunne sig, *dels* ock derom, att förord-

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 7 Saml. 29 Häft.

ningen den 4 Maj 1855, angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande, måtte varda reviderad i hufvudsaklig öfverensstämmelse med kap. 11 § 3 i Kyrkolagskomiténs förslag till kyrkolag.

Med anledning af dessa framställningar anhöll Kyrkomötet, i skrifvelse af den 30 September 1878 (N:o 9), då en omarbetning af nu gällande lagstiftning angående kyrkotukt redan länge varit ett allmänt erkändt behof samt, hvad särskildt anginge förordningen den 4 Maj 1855, mycken villrådighet yppats, huru vissa i samma förordning förekommande bestämmelser numera, efter tillkomsten af 1864 års strafflag, rätteligen borde tillämpas, det Kongl. Maj:t täcktes låta, så fort ske kunde, för antagande i vederbörlig ordning framlägga förslag till ny författning angående kyrkotukt.

Vid 1883 års kyrkomöte väcktes fyra särskilda motioner afseende den verksamhet, hvilken kyrkan bör utöfva mot sådana sina ledamöter, som i lära eller lefverne afvika från hvad hennes medlemmar rätteligen hafva att iakttaga och hålla. Af dessa motioner åsyftade den mest omfattande (N:o 19) att med upphäfvande eller ändring af ej mindre 10 kap. Kyrkolagen än äfven förordningarne den 4 Maj 1855, angående vissa föreskrifter till kyrkotuktens upprätthållande, samt den 11 December 1868, angående särskilda sammankomster för andaktsöfning, vinna en ny lag angående kyrkotukt, i hvilket hänseende motionen innefattade ett fullständigt utfördt förslag, uppgjort i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i 11 kap. af Kyrkolagskomiténs förslag af år 1873 upptagna bestämmelser i ämnet.

I betänkande öfver nämnda motioner (N:o 9) erinrade Kyrkolags-Utskottet om Kyrkomötets ofvan omförmälda skrifvelse af den 30 September 1878 samt lemnade den upplysning, att, enligt hvad Utskottet varit i tillfälle att inhemta, Kyrkomötets hemställen i nämnda skrifvelse ännu vore beroende på Kongl. Maj:ts pröfning. Vissheten derom, fortfor Utskottet, att Kongl. Maj:t åt den maktpåliggande saken egnade nådig omvårdnad, samt å andra sidan de många och stora svårigheter, hvilka med lagstiftning i detta ämne vore förenade, syntes påkalla, att ej Kyrkomötet, med afvikelse från det tillvägagående, hvilket förra Kyrkomötet funnit vara det lämpligaste, nu framlade vare sig detaljerade förslag till lagbestämmelser i ämnet eller någon framställning af de hufvudsakliga grunder, hvarpå enligt Kyrkomötets mening en ny lagstiftning kunde lämpligen byggas. Allena för den händelse, att någon till ämnet hörande fråga vore af natur att framför andra kräfva snar lösning och dertill sådan, att den läte sig fristående afgöras, kunde en afvikelse från denna regel hafva skäl för sig. Enligt Ut-

skottets åsigt föreläge ett dylikt förhållande i afseende å den föreslagna förändringen af 1868 års förordning, hvadan Utskottet hemställde, att motionerna ej måtte till någon annan Kyrkomötets åtgärd föranleda, än att Kyrkomötet hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhölle, det täcktes Kongl. Maj:t låta vidtaga erforderliga åtgärder för sådan ändring i Kongl. förordningen den 11 December 1868, om särskilda sammankomster för andaktsöfning, att den i samma förordning förekommande bestämmelse om straff för den, hvilken underlåter att ställa sig till efterrättelse kyrkoråds förbud mot utöfvande af lärareverksamhet, varder utbytt mot stadganden om påföljder för den felande af kyrklig art. Denna hemställan blef af mötet godkänd.

Lag-Utskottet delar motionärens uppfattning, att de bestämmelser, hvilkas upphäfvande han föreslår, äro föråldrade och i flere afseenden stridande mot nutidens kristliga medvetande, hvadan de ock icke vidare tillämpas; men just med afseende å sist berörda förhållande torde med deras formella upphäfvande kunna utan synnerlig olägenhet anstå, till dess det kan ske i sammanhang med antagande af de nya bestämmelser, som erfordras för ordnande af kyrkotuktens utöfning inom den svenska kyrkan. Ett nu af Riksdagen fattadt beslut i den rigtning, som motionären förordar, skulle antagligen icke heller kunna leda till någon påföljd, då urtima Kyrkomöte icke torde komma att under året sammankallas.

Ehuru, enligt hvad ofvan är anfördt, 1878 års Kyrkomöte i denna fråga hänvänt sig till Kongl. Maj:t, finner likväl Utskottet, som hänvisar till häröfvan lemnade utredning af frågans ställning, det vara lämpligt, att äfven från Riksdagens sida en anhållan göres om utarbetande af lagbestämmelser i och för ordnande af kyrkotukten.

Utskottet får följaktligen, med anledning af motionen, hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta förslag till lag om kyrkotukt samt framlägga samma förslag för Riksdagen det år, nästa Allmänna Kyrkomöte sammanträder.

Stockholm den 9 April 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.